

Trossos i mossos

Alfons Llorenç

Xop

Eren *sagrera*, sagrat, inviolable lloc de refugi i asil. A la seua ombra celebraven judicis, juntes, menjars, eucarístiques i rituals danses. La seua soca sacralitzava feaents juraments i eternes promeses amoroses, testimoniades amb gravats cors assagetats i noms amb amor burinats d'enamorades parelles. Calipso (en grec, 'la que dissimula'), bella reina i harmoniosa nimfa de l'illa de Ogdígia, filla d'Atlas i Plèione, va retenir l'Ulisses desitjat, sota el gratíssim aleiteig i el dolç oreig de l'airejada ombra dels xops, que envoltaven la seua palauca cova maternal, set amorosos anys, fins a la trista marxa, en reprendre el camí: "Desamada -Timoneda-, convertixca'm, doncs, en arbre / sec sens profit ni verdor, / i lo cor de pedra marbre / perquè no sabés l'amor".

Marededéus negres ubèrrimes, heraves de deesses mare, *trobades* vora arbres sagrats, coves matris i fertilitzants fonts, volgueren ser esculpides en la seua fusta, castigada, segons llegendes cristianes, al tremolar sense fi de les seues fulles per no capbaixarse, en morir Crist. Erecte, en contínua ascensió equilibrada cap a la llum, el feraç sol sembla estèril -segons el metge Roig: "Com canya vana, / pòpül, xop, àlber, / qui fruit no fan"-, però que simbolitza la fecunditat fàl·lica.

De fet, la vigília de la Pasqua de Pentecosta, la Pasqua Granada, en plena estació de l'amor, temps joiós d'exaltació de la vitalitat, quan començava a regnar la femenina Lluna, a Planes (el Comtat), amb la "plantà del Xop", els joves ressuscitaven, en empinar-la, la divinitat boscana, abatuda a destrallades i portada jacent al poble, introduint-la, rítmicament, en un clot, obert en la terra mare. L'apoteosi de l'arbre còsmic de la vida, entre músiques i danses, el sagrament que impulsa el cicle natural de les generacions i regeneracions.

JOAN FRANCESC MIRA, PREMI DE LA CRÍTICA EN NARRATIVA AMB 'EL TRAMVIA GROC'

El president d'Acció Cultural del País Valencià (ACPV) i una de les signatures de referència d'aquesta revista des dels seus inicis, Joan Francesc Mira, ha estat guardonat divendres passat, a Alacant, amb el Premi de la Crítica dels Escriptors Valencians. El premi fou en l'apartat de narrativa per *El tramvia groc* (Proa), narració construïda sobre les memòries de la infantesa. Mira ja havia guanyat aquest premi l'any 1997 amb *Borja Papa*. La resta de guardons, concedits per l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana (AELC) al País Valencià, distingiren Josep Porcar en poesia, per *Llambreg* (Tria Llibres), Enric Iborra en assaig amb *Un son profund*. *Dietari d'un curs de literatura universal* (Viena Edicions) i Joan Manuel Matoses en teatre per *Àfrica* (Onada Edicions). La novetat d'aquesta edició ha estat la introducció de premis de narrativa infantil i juvenil, que han anat a parar, respectivament, a Francesc Gisbert, per *La Maria no té por*, i al periodista d'EL TEMPS Xavier

Joan F. Mira, en una imatge recent a l'Octubre.

Aliaga per *El meu nom no és Irina*, ambdues editades per Andana. Aliaga ja havia rebut la setmana anterior el premi Samaruc que concedeixen els bibliotecaris valencians, també per aquesta novel·la.

A més, el premi a la difusió cultural va ser atorgat a L'Associació El Tempir, un actiu col·lectiu d'Elx. Durant el lliurament dels premis es va retre homenatge al poeta, arquitecte i professor il·licità Gaspar Jaén i Urban, amb una glossa a càrrec de Manuel Palomar Sanz, rector de la Universitat d'Alacant.

